

Perec als poëtische theaterpartituur

Toneel

Iemand die slaapt

Door BOG, Het Zuidelijk Toneel

Gezien 6/12, Tilburg

Te zien 19/20-12 Toneelschuur Haarlem,

29 t/m 31-1, Frascati

Van SANDER JANSSENS

Iemand die slaapt gaat over een persoon die zich, zonder aanwijsbare reden, terugtrekt uit het dagelijks leven. Iemand die onbeweeglijkheid als hoogste doel verheven heeft. Op zoek naar 'een gelukzalig terzijde, een veelbelovend vacuüm waarvan je niks verwacht'.

Theatercollectief BOG bewerkte het boek *Un homme qui dort* (1967) van Georges Perec tot een ingetogen, poëtische theaterpartituur. In hun sobere, vooral frontale speelstijl en hun ritmische, literaire idioom, herkennen we de signatuur van Judith de Joode, Benjamin Moen, Sanne Vanderbruggen en Lisa Verbelen.

Ze hebben Perecs tekst ingekort en licht geactualiseerd, zonder daarbij al te veel invulling aan het leven en de omgeving van het personage te geven. Dat maakt – in combinatie met de consequente jij-vorm van de tekst – enerzijds dat je je er als toeschouwer sterk mee verbindt, anderzijds versterkt dat het gevoel dat het personage alle binding met zichzelf en het leven kwijt is.

Prachtig is hoe het vierkante witte podium op een bepaald moment begint te draaien – per saldo een subtiele, overzichtelijke verandering, maar in relatie tot de allesoverheersende soberheid ervoor, creëert het een haast gekmakende dynamiek. Geen wonder dat dit personage zich afsluit van de wereld.

Het ritme van de tekst wordt versterkt door slagwerker Nina de Jong, die aan de zijkant live een verontrustend geluidsdecor verzorgt. Haar ritmes lijken in eerste instantie de maatschappij te vertegenwoordigen, de buitenwereld om het personage heen, maar gaandeweg lijkt het meer de eigen binnenwereld – een maalstroom aan gedachten, ideeën en angsten. En daar ontsnap je niet aan.

Toch eindigt de voorstelling in een voorzichtige, hoopvolle toenadering tot die wereld waarvan het zo verleidelijk is je ervan af te keren – tot het publiek, in dit geval. "Kijk naar ze! Ze zijn met duizenden!" Dan het veelbetekenende: "Je bent bang. Je wacht."
